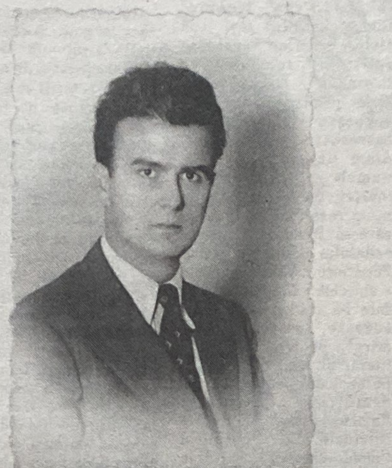
FARA ARMÂNEASCĂ

IONEL NACU

In toamna anului 1949, a sosit la Jilava cu un nou transport de arestați, aduși dela securitatea din Calea Rahovei, și un venerabil moldovean, închis pentru faptul că fusese mare proprietar de pământ.

Ca de obicei, setea de noutăți a deținuților, a tăbărît peste noii veniți, dar moldoveanul a decepționat pe toți prin lipsa de informații și desinteresul lui pentru evenimentele zilei. A fost repede părăsit de vânătorii de noutăți. Rămas singur, m'am apropiat de el și l-am întrebat cu ce arestați a stat în celulă. Omul s'a înviorat că găsise un subiect de comunicare și mi-a răspuns:

-"Am cunoscut un om excepțional! n'am mai întâlnit în viața mea un asemenea om!"

-Cum se numea? l-am întrebat, plin de curiozitate.

-Ionel Nacu, mi-a răspuns omul, un macedonean!

-Si ce v'a făcut să admirați atât de mult la el?

-Respectul și dragostea de mamă! Este uimitor. La vârsta lui de peste 50 de ani, acest om mi-a vorbit atât de călduros de mama sa și era atât de îngrijorat de ea, cum n'am mai întâlnit pe nimeni în viața mea. Iar ca demnitate și coleg de celulă, un model...

Auzisem de mult de Ionel Nacu, dar nu l-am cunoscut până la arestare. Eram mult mai tânăr ca el și cei din generația mea, eram camarazi cu fratele lui, Demostene.

La scurt timp după întâlnirea cu moldoveanul, a fost adus la Jilava și Ionel Nacu.

Ne scuteau atunci, la Reduitul din Jilava, mai multe camere la aer și puteam să comunicăm și cu cei din alte celule.

Intâlnirea cu el a fost surprinzătoare. Mă așteptam să găsesc un om în vârstă și am fost uimit de figura lui tânără, care arăta cu 20 de ani mai puțin decât vârsta adevărată. Zâmbetul lui optimist, viziunea politică, puterea de sinteză, credința în idealul ales și capacitatea de prietenie, erau suficiente elemente pentru a-l impune dela început. Era plin de vigoare și duritate reținută, dar mai ales, Ionel Nacu, era un bărbat frumos. Nu și-a renegat niciodată crezul politic și am fost surprins când am citit într'o carte apărută în Europa: "...Ionel Nacu, fost legionar"... Anti-istorie inutilă.

Ionel Nacu, era tipul cavalerului de capă și spadă, descins din cine știe ce urmași ai Cruciaților, rămași în misteriosul Pind, în negurosul drum și neajunsul țel, Sfântul Mormânt.

Era mezinul grupului de Aromâni intrați în prima închegare a Românilor din dreapta și din stânga Dunării, în lupta de înălțare spirituală a neamului românesc.

Făcea parte din Generația de Aur Pur a lui Iancu Caranica, Sterie Ciumenti, Constantin Papanace, Stere Ficata, Grigore Pihu, pe care îl cunoșteam pe viu. Adolescența noastră a crescut în admirația acestor mari bărbați aromâni pe care ni-i alesesem ca model.

Ionel crescuse într'o familie numeroasă. Venea după sora Marica, urmat de frații: Geo, Tache, Demostene și Adam, iar după obiceiul la Aromâni, era primul care purta de grijă familiei și fraților mai mici, alături de mama și sora mai mare. Rămăsese orfan la vârsta de 17 ani, când tatăl său -învățător la școlile românești din Macedonia, timp de 40 de ani și-a sfârșit apostolatul în 1925 și de pe patul de moarte își exprima regretul că nu va putea să-și trimită măcar unul din băieți la studii universitare în România.

In acele clipe de despărțire, mama fraților Nacu, a promis la căpătâiul soțului că nu unul, ci toți feciorii ei vor ajunge la universitate, înseninând drumul de veci al soțului. Legământul ei a fost dus la capăt. Cu eforturi de neînchipuit și cu ajutorul fiicei Maria, toți frații Nacu au venit din Macedonia în România și au terminat studiile universitare în Patria Mumă.

Generația de astăzi nu cunoaște ce a însemnat în trecut problema aromână pentru România nici entuziasmul Aromânilor la trezirea conștiinței naționale.

De pe podișul transilvan, poetul Nicu Caranica, a încrustat patetic versurile:

"Bucură-te țărâna străbunilor mei dela Sud, din depărtate altare, /una te faci de acum, după doruri de douăsprezece ori seculare"...

Acestui ideal i s'a dăruit Ionel Nacu, intrând la început în lupta pentru drepturile coloniștilor români din Cadrilater - amenințati să fie sacrificați de negustoria electorală în favoarea numărului de voturi bulgărești, care aduseseră doi deputați bulgari în parlamentul românesc.

Ajutat de fratele său Geo, Ionel Nacu trage la șapirograf manifestele din 1930 -în cazul ministrului Angelescu- și epilogul va duce la întâlnirea a șapte studenți aromâni cu Corneliu Codreanu, în duba care îi va duce spre închisoarea Văcărești.

Anii s'au scurs de atunci și au lăsat în urmă victorii și morminte. Pentru nestrămutata lui credință, Sterie Ciumeti a fost ciuruit de gloanțele agenților din Siguranța Statului și lăsat pe marginea lacului Fundeni iar Iancu Caranica a sfârșit sugrumat de jandarmii monștrilor, în pădurea Tâncăbești.

Nu ajungeau comitagiii bulgari din pădurile Cadrilaterului. Au apărut comitagiii din guvern mai fioroși și mai bine echipați.

In tot acest timp, Ionel Nacu luptă îndârjit pe prima linie. Funcția de inspector la Compania Wagon-Lits, l-a ajutat să stabilească o serie de legături în întreaga țară, atât de necesare în perioada de activitate legală dar mai cu seamă în timpul prigoanei.

Este arestat în 1938 și internat în lagărul dela Miercurea Ciucului, unde stă în aceeași cameră cu Mircea Eliade. In acest lagăr vine să-l vadă îndurerata lui mamă, care, fiind prima vizitatoare în lagăr, aduce câteva mesagii de mare importanță dela mama și soția Căpitanului, dela Doamna Cantacuzino și altele, transmise într'o combinație de vorbe românești, aromâne și grecești, cheie nedescifrată de comandantul lagărului, care asculta personal după o cortină discuția dintre mamă și fiu. A fost primul și ultimul vorbitor aprobat, pentrucă s'a aflat de primirea mesagiilor. Cei din lagăr însă, au considerat-o mama tuturor.

In anul 1940, Ionel Nacu ia parte activă la acțiunea de salvare a statului român ajuns pe pragul desființării, în urma politicii nefaste duse de Carol al II-lea. După răpirea Basarabiei și Bucovinei, era în joc soarta Ardealului și a Dobrogei de Sud.

Teritoriile României n'au putut fi salvate! Cadrilaterul, oaza Aromânilor, a fost cedat și Aromânii au luat drumul pribegiei în ce mai rămăsese din România.

In condițiile dezastruoase în care se afla țara, Ionel Nacu a fost printre puținii clarvăzători, care a pus condiția discutării oportunității participării legionare la guvernare. In acest spirit a refuzat funcția de Secretar General la Ministerul de Finanțe, care fusese anunțată în presă, fără a-i cere consimțământul.

Când gloata dornică de căpătuire s'a năpustit să intre în Legiune, îmbrăcând cămașa verde și ridicând mâna pentru salut, Ionel Nacu n'a mai îmbrăcat cămașa verde și după o convorbire avută cu Radu Mironovici și C. Papanace, a scris în Buna Vestire articolul: "Lăsați mâna jos!". Așa a înțeles Ionel Nacu, linia Căpitanului.

După patru ani, când tăvălugul bolșevic s'a rostogolit peste România, Nacu a asumat conducerea organizției legionare din Ardeal, având legături cu generalii Avramescu și V. Atanasiu. A lucrat discret și eficient, fără ca cineva să aibă de suferit de pe urma acestei activități.

Atunci, în 1949, îmi erau cunoscute doar în parte acțiunile lui Ionel Nacu, dar discutând cu dânsul situația politică și perspectivele de viitor, prognozele lui, s'au dovedit cele mai realiste.

Ne parveniseră știri, că unii legionari din lumea liberă au trecut la catolicism. Faptul ne-a dezechilibrat. Eram cu toții de acord pentru linia ecumenică a unei singure biserici creștine, dar aceasta cerea timp și trebuia făcută de cei care aveau calitatea s'o facă.

Ionel Nacu se gândea cât de mult ar fi fost salvat neamul aromânesc, dacă în loc să fi aparținut de Patriarhul grec din Constantinopol, am fi făcut parte din Biserica Romei, latină, așa cum era pe cale, pe timpul Asaneștilor.

Cele două Biserici s'au afurisit într'atât, încât Grecii îi urau pe catolici mai mult decât pe Turci. Populația aromână - profund credincioasă- a fost ținută de prelații greci în permanent control, pentru a nu se trezi la o unire de tipul Bisericii Române Unite din Ardeal. Ortodoxismul balcanic, a fost cel mai puternic agent al naționalismului grecesc!

A trebuit să venim în România pentru a ne întâlni cu adevăratul ortodoxism, unde personalități ca Nae Ionescu, Iordache Nicoară, Puiu Gârcineanu și alții au deschis pentru generația noastră ușile unui ortodoxism necunoscut de noi până atunci. Aici a fost păstrată credința creștină, dând adăpost tuturor ortodocșilor - slavi sau greci- când semiluna și-a întins steagul în Europa. Daniile domnitorilor români au salvat dela pierire multe așezări creștine și au construit altele, Dela Neagoe Basarab cu a lui Doamnă, Despina, la Marele Stefan, la Vasile Lupu și martirul Domn, Brâncoveanu.

Ce a făcut Patriarhul grec în aceste timpuri cu imensa putere ce-i fusese dăruită de Sultan?

Cum nu putea ignora nici rolul pe care Roma l-a jucat în viața neamului românesc, prin dascălii școlii ardelene, Ionel Nacu vedea înfrățirea Bisericii fără renunțarea la o confesiune și trecerea la alta. In cazul nostru, în lupta pe care trebuia s'o ducem contra comunismului, aveam ca model înfrățirea dela Blaj, din 1848.

-Poate este un sacrificiu din partea lor ca Papa să ne ia sub protecția lui, a conchis neconvins, Ionel Nacu.

Au căzut peste noi sentințele de condamnare și ne-am despărțit.

L-am întâlnit în lagărul de exterminare dela Valea Neagră (Peninsula), unde dominau sinistrele figuri ale dezumanizaților dela Pitești, în frunte cu Bogdănescu, dar erau și cei netrecuți prin Pitești, foști jandarmi și monștri ca Madam, Cujbă, Cojocaru și alții.

Ionel Nacu lucra la o brigadă, la roabe. Făceau câțiva kilometri pe jos, dus și tot atâția întors, iar săpatul, încărcatul și căratul pământului, încadrat în norme imposibile de metri cubi pe zi, îi distrugea până la căderea definitivă. Slăbise enorm și nu-i rămăseseră vii decât ochii, cu incandescenta lor ardere.

Intr'o dimineață n'a mai putut ieși la lucru. Dus la infirmerie și de acolo urgent la spitalul din Constanța, a fost găsit bolnav.

-Plămânii mei și-au făcut datoria, mi-a spus trist. Nu știu cât voi mai rezista. A urmat o mărturisire testamentară.

Soarta însă a vrut altfel. Bunii medici deținuți, ajunși unii din ei prin infirmeriile lagărelor, au fost apostolii care au salvat dela moarte sute de deținuți, în periculoasa situație de a fi descoperiți și trimiși la munca de exterminare. Un asemenea doctor s'a găsit și pentru Ionel Nacu. A reușit să facă să fie transferat la o brigadă de pietrari, unde cioplea piatră pentru stadionul din Constanța. Munca mai ușoară decât la roabe și constituția lui robustă, l-au salvat dela moarte.

In acea perioadă sau mai târziu, a învățat să practice un sistem Yoga încât reușea să-și vindece orice maladie prin posturi negre și meditație. Povestea odată cât de uimit a rămas un doctor care n'a putut să-i închidă o rană, când a văzut rana vindecată prin sistemul de post negru.

Au venit din nou ani negri încărcați cu chin și dureri. Altă arestare, altă condamnare și eliberarea într'o țară-închisoare.

Moartea era prezentă cu coasa ei neiertătoare.

A condus la groapă pe prietenul lui Atanase Papanace, dar au urmat și fratele Geo și bătrâna lui mamă. La 17 Octombrie 1986, conduce pe drumul de veci pe cel mai tânăr dintre frați, Adam.

Se umpluse prea mult paharul. De atunci pașii lui au început să se îndrepte spre drumul fără întoarcere. "Mă duc să regăsesc pe mama și pe toți cei dragi" au fost cuvintele lui în ultima convorbire telefonică avută cu Demostene.

Si a plecat pentru totdeauna, la 6 Aprilie 1987.

Infloreau caișii primăvara ca și la plecarea lui Constantin Papanace, într'un alt Aprilie.

Aceste plecări, primăvara, poartă în ele o mare taină. Sunt mai aproape de Paști, de Inviere și poate sunt rezervate numai celor aleși. Si vântul este altul. O adiere ca o șoaptă din alte lumi.

"Numai vântul mai suspină dulcele tău cânt"...

Zahu PANĂ

MATERIALELE PENTRU "FARA ARMÂNEACĂ" SE PRIMESC PE ADRESA REDACTORULUI NOSTRU:
ZAHU PANĂ
133 BENNETT AVE, YONKERS, N.Y. U.SA. 10701